

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXXI, broj 7

18. veljače 2021.

cijena 200 Ft

FOTO: TIMEA HORVAT

Predan novi farof u Koljnofu

8. – 9. stranica

Ministar Banožić u posjetu Mađarskoj
3. stranica

Intervju: Jozo Solga
4. – 5. stranica

Martinci se razvijaju
12. stranica

Položaj i budućnost materinskog jezika

Dana 21. veljače obilježavamo Međunarodni dan materinskog jezika s ciljem unapređivanja, učenja i razvoja materinskog jezika, te njegovanja jezične i kulturne raznolikosti i višejezičnosti. Naša je obveza očuvanje vlastitog jezika, ali i jezične raznolikosti.

Već u dokumentu iz 1970. godine UNESCO je istaknuo kako „materinski jezik označuje put ljudskog bića i pomoću njega ono ulazi u društvo, čini svojom kulturu grupe kojoj pripada i postavlja temelje razvoju svojih intelektualnih sposobnosti.“

Među glavnim ciljevima čuvanja materinskog jezika se ističe važnost učenja jezika i poticanje višejezičnosti i razumijevanja kulturnih različitosti, promicanje bogate jezične i kulturne raznolikosti, te cjeloživotno učenje jezika u školi i izvan nje. Pri tome je povećana pozornost na očuvanju bogate baštine 200 europskih jezika.

Povrh svega, nas još više zabrinjava položaj, a najviše budućnost materinskog jezika hrvatske narodnosti u Mađarskoj, kao najbitnijeg čimbenika u očuvanju hrvatskog nacionalnog identiteta i samobitnosti. Moramo se više zalagati za očuvanje, njegovanje i razvijanje materinskog jezika, kao i njegovu širu uporabu u svim područjima svakodnevnog života. Za to su potrebni zajednički naponi obitelji, hrvatskih odgojno-obrazovnih ustanova, hrvatskih samouprava, udruga, i dakako, pojedinih. Zakonom zajamčena jezična prava ne vrijede ništa ako ih ne ostvarujemo u praksi. Ne može se sva odgovornost prebaciti na školu, a u našim obiteljima on se ne rabi. Nedostaje nam potrebno jezično okruženje, svakodnevna uporaba, održavanje i razvijanje materinskog jezika. Izuzev kulturnih priredaba i medija hrvatske zajednice hrvatski se jezik u javnoj uporabi zapravo i ne pojavljuje. Nije dovoljno samo učenje jezika u školi, plesanje, pjevanje i sviranje u KUD-ovima, već je potrebna uporaba jezika u svakodnevnom životu, na svim razinama našeg društvenog života, u javnoj uporabi, institucijama prostora kulturne autonomije, dvojezičnim natpisima naselja, ulica, odabiru i upisu hrvatskih osobnih imena, izdavaštvu, čitanju i širenju pisane i govorne riječi.....

S. B.

Glasnikov tjedan

Moj poznanik Ivan Rüll je izvanredno vrijedan. Odnedavno se brine o portalu dijaspora.hr. Ne treba njemu puno, otvori portal i piše o onome o čemu drugi ne pišu. Nedavno sam na portalu pročitala napis vezan uz 26. Krunicu s Hrvatima izvan domovine. Nakon Krunica Hrvata svega svi-

jeta, koje su bile posvećene stanovnicima potresom pogođenih područja na Banovini, održana je i 26. spomenuta Krunica, koju je vodio pater Ike Mandurić, a odazvali su mu se svećenici iz Trajštofa, Janjeva, Karaševa, Tavankuta i Boke Kotorske. Patera Iku zanimao je položaj Hrvata u tim sredinama pa je o tome i upitao braću svećenike. Na pitanje kako je danas biti gradišćanski Hrvat otac Branko Kornfeind je rekao: „Mi kao osobe nemamo problema, imamo sva prava, no činjenica je da nas je sve manje. Roditeljima je teže prenositi hrvatsku tradiciju i kulturu na svoju djecu. Sada smo 500 godina ovdje, koliko dugo ćemo još biti, ne znam, 500 sigurno ne, ali ako bude 150 zadovoljni smo. Naša nada je u Bogu, druge nema“, rekao je otac Branko Kornfeind.

Pater Ike Mandurić putem zoom aplikacije okuplja Hrvate vjernike diljem svijeta. Njegova inicijativa izazvala je ogroman interes među hrvatskom dijasporom, ali i Hrvatima u domovini i iseljeništvu.

Najstarija i najjužnija hrvatska dijaspora je ona iz Janjeva. Svećenik don Matej Palić iz Janjeva, gdje služi 30 godina, pateru

Manduriću je rekao kako tamošnja hrvatska zajednica krunicu moli svaku večer... „Mi smo ovdje 718 godina. Danas ćemo moliti radosna otajstva krunice, no moram reći da je kod nas, osim duhovnosti i zdravlja, sve drugo teško. Ljudi se iseljavaju, no čovjek se privikne na sve. Ova djeca i mladi, bez obzira na to što ne žive u uvjetima dostojnima 21. stoljeća, strpljivi su i pobožni“.

Petar Hacegan iz Karaševa, profesor hrvatskog jezika i književnosti i vjeronauka, pateru Manduriću je rekao: „Karaševo se prvi put spominje krajem 13. stoljeća. Jako smo stari. Naša crkva je sagrađena

1726. godine. Svi naši vjernici očuvali su se zahvaljujući molitvi i Kristu“, istaknuo je Hagegan.

Predstavnik vojvođanskih Hrvata na 26. Krunici Hrvata svega svijeta, velečasni Mirko Štefković rekao je:

„Mi, i mlađi i stariji trudimo se očuvati sve ono što smo primili. Što se tiče manjinske zajednice, fenomen je svakako sličan onome na Kosovu ili u Gradišću, da mnogi Hrvati odlaze na Zapad. Svi mi koji ostajemo moramo jedni drugima omogućiti što bolji život. U našim krajevima postoji mogućnost školovanja na hrvatskom jeziku. Ova zajednica polako se budi u odnosu na period iz 90-ih i početka 2000-ih, godina“, dodao je vlč. Štefković.

Iz Boke kotorske javio se Siniša Jozić, župnik sv. Jeronima u Herceg Novom, rekao je:

„Nema nas puno u ovom kraju. Prema posljednjem popisu stanovništva, Hrvata je bilo oko šest tisuća. To je 0,97 posto. Dobro ste čuli. Međutim, Hrvati i Katolička crkva baštine 60 posto ukupne kulturne baštine Crne Gore. Vidite taj nesrazmjer“.

Branka Pavić Blažetin

„Nedavno sam na portalu pročitala napis vezan uz 26. Krunicu s Hrvatima izvan domovine.“

Pratite medijske platforme Medijskog centra Croatica!

MEDIJSKI CENTAR Croatica

www.glasnik.hu

Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu.
Čitajte i širite Hrvatski glasnik „oazu hrvatske pisane riječi u Mađarskoj“!

Facebook profil Hrvatski glasnik – dnevni tisak – budite obaviješteni prateći Hrvatski glasnik!
radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, utorkom, četvrtkom i petkom od 18 sati radijske emisije s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati!

Croatia TV – tjedni prilog! Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar Croatica i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia; Croatia TV!

Ministar obrane Mario Banožić u službenom posjetu Mađarskoj

Dana 28. siječnja 2021. ministar obrane Republike Hrvatske Mario Banožić boravio je u službenom posjetu Mađarskoj. Tom prigodom ministar Banožić u palači Stefánia u Budimpešti sudjelovao je u prvom bilateralnom sastanku s mađarskim ministrom obrane Tiborom Benkőom. Potom su dvojica ministara obišli Multinacionalno divizijsko zapovjedništvo – Centar u Stolnom Biogradu. Službenom programu je nazočio i veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić.

U prijedodnevnom satima u budimpeštanskoj palači Stefánia ministar obrane Republike Hrvatske Mario Banožić u pratnji načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske admiral Roberta Hranja sudjelovao je u prvom bilateralnom sastanku s mađarskim ministrom obrane Tiborom Benkőom. Na sastanku je potvrđena izvrsna suradnja dviju susjednih zemalja u području obrane: višegodišnja dobra suradnja redovito se odvija u okviru Europske unije i NATO saveza, a multilateralno kroz regionalnu inicijativu Srednjoeuropske obrambene suradnje, Centar za sigurnosnu suradnju i Multinacionalno divizijsko zapovjedništvo – Centar, Multinacionalno središte za obuku specijalnih zračnih snaga te Regionalno zapovjedništvo komponente specijalnih snaga. Na bilateralnoj razini suradnja se odvija kroz zajedničke

Ministri Banožić i Benkő na tiskovnoj konferenciji

obuke i vježbe. Nakon bilateralnog susreta dvojica ministara Banožić i Benkő u pratnji načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske Roberta Hranja i načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Mađarske generala zbora Ferenca Koroma obišli su Multinacionalno divizijsko zapovjedništvo – Centar u Stolnom Biogradu. Ministar Banožić se u Zapovjedništvu susreo s pripadnicima Hrvatske vojske, zahvalio im na predanom radu i angažmanu te poručio kako vjeruje da će upravo ovaj posjet biti zalag za nastavak uspješnog rada i razvoja Zapovjedništva. Zapovjednik Multinacionalnog divizijskog zapovjedništva general-bojnik Denis Tretinjak tom prigodom održao je prezentaciju o načinu rada i funkcioniranju Zapovjedništva te prisutne upoznao s daljnjim planom razvoja Zapovjedništva, provođenja vježbi i obuka. Na kraju se mađarski ministar obrane Benkő zahvalio generalu Tretinjaku na izvrsnom vođenju Zapovjedništva i istaknuo kako je ono izvrstan primjer sjajnih bilateralnih i perspektivnih odnosa dviju država. Potom su dvojica ministara obrane održali konferenciju za medije. Na samom početku, ministar Banožić zahvalio se mađarskoj Vladi, kolegi Benkőu i Mađarskoj katoličkoj biskupskoj konferenciji na potpori koja je pružena Hrvatskoj nakon snažnog potresa u Zagrebu u ožujku i Sisačko-moslavačkoj županiji krajem 2020. godine. „Pred nama je težak i dug proces obnove tih područja, ali ohrabrenje nam daje potpora naših saveznika i partnera. Situacija s potresom, ali i pandemijom koronavirusa

uistinu je pokazala važnost kontinuiranog ulaganja u sposobnosti oružanih snaga, budući da to nije samo puko ulaganje u nekakvu opremu, nego u sigurnost i dobrobit svih naših građana“, naglasio je ministar obrane, pridodavši kako vjeruje da multinacionalna suradnja, uključujući i onu s Europskom unijom i ostalim partnerima, pruža mogućnost za povećanje ukupnih sposobnosti odvratanja i obrane. Ministar Benkő se zahvalio kolegi Banožiću koji je unatoč teškim prilikama, u kojima se trenutno nalazi i Hrvatska, prihvatio poziv i posjetio Mađarsku, pridodavši kako se s time nastavljaju pregovori o mogućnostima daljnje suradnje dviju država. „Pod teškim prilikama ne mislim samo na epidemiju koronavirusa nego i na posljedice razornog potresa u Hrvatskoj“, rekao je ministar Benkő. Naglasio je da se Hrvatska ne treba zahvaliti Mađarskoj za pomoć, jer to je prirodna gesta prema prijateljima. Izrazio je priznanje Hrvatskoj vojsci za angažman na potresom podogođenom području. Naglasio je da dijeli mišljenje ministra Banožića o partnerskoj suradnji dviju zemalja u Europskoj uniji, NATO savezu, Srednjoeuropskoj obrambenoj suradnji i drugim vidovima suradnje. „Ministru Banožiću obećao sam da će za vrijeme hrvatskog predsjedanja Srednjoeuropskom obrambenom suradnjom Mađarska pružiti potporu, pomoć i partnerstvo“, izjavio je mađarski ministar, naglasivši da je Mađarska članica i Višegradske skupine. „Budući da se srednjoeuropski sigurnosni izazovi jednako odnose na Hrvatsku i Mađarsku, mislim da zemlje članice Višegradske skupine trebaju izgraditi tješnju suradnju s Srednjoeuropskom obrambenom suradnjom,“ predložio je ministar Benkő. Uz izraženo zadovoljstvo uspješnim zajedničkim sudjelovanjem oružanih snaga dviju država u misijama i operacijama te pozdravljanje mađarskog popunjavanja pozicije mjesta zapovjednika misije na Kosovu tijekom 2021. godine, kao trenutno najvažniji projekt obrambene suradnje ministri su istaknuli Multinacionalno divizijsko zapovjedništvo u Stolnom Biogradu.

Republika Hrvatska od 1. siječnja 2021. predsjedava Srednjoeuropskom obrambenom suradnjom, preuzevši predsjedništvo od Slovenije. Na naš upit o planovima i ciljevima hrvatskog predsjedanja ministar Banožić je rekao da će Republika Hrvatska tijekom predsjedanja raditi na unapređenju suradnje među članicama Korporacije za razvoj zajednice, među kojim članicama je i Mađarska, pridodavši da će to još više potaknuti suradnju dviju država po pitanju inicijativa i projekata na kojima se radi. „Svjedoci smo u posljednje vrijeme koliko je razvojem tehnologije i pristupačnosti informacija porasla osjetljivost ljudi na protok informacija, koje često služe za dezinformiranje. Osobito se to osjeća među zemljama Jugoistočne Europe, jedan od naših glavnih prioriteta će biti upravo jačanje otpornosti na takva djelovanja. Mislim da je to u interesu svih: smatram da nema zemlje koja to nije osjetila, bilo da je riječ o migrantskoj krizi, turizmu u susjednim zemljama ili pandemiji. To je dodatno pojačalo osjetljivost naših građana na informacije, koje su najčešće neprovjerenene, ali se generiraju u našem prostoru. Mislim da se svi trebamo boriti protiv toga i to će biti jedna od naših glavnih tema“, izjavio je ministar Mario Banožić.

Kristina Goher/MORH

Jozo Solga: „Najvažnija zadaća Odbora za narodnosti u ovom razdoblju je rad na izradi proračuna za 2022. godinu“

Razgovarala: Branka Pavić Blažetin

Sredinom veljače počinje proljetno zasjedanje Mađarskog parlamenta, a time i sjednice Odbora za narodnosti Mađarskog parlamenta. U radu najvišeg zakonodavnog tijela Hrvate u Mađarskoj u svojstvu glasnogovornika predstavlja Jozo Solga. Upitali smo ga što se radi ovih tjedana i na čemu je naglasak, a tiče se Hrvata u Mađarskoj.

Odbor svoje djelatnosti obavlja i onda kada Parlament ne zasjeda, kao i predstavnici narodnosti pa tako i ja, jer život ne staje. Ima dosta posla. Odbor radi prema predviđenoj zakonodavnoj dinamici i prioritetima narodnosnih zajednica i prema usvojenom godišnjem Planu rada.

Članovi odbora rade u svojim zajednicama na terenu i na područjima koja se dotiču života i djelovanja narodnosnih zajednica, rada narodnosnih samouprava, natječajnih potpora, zakonske regulative, položaja civilnih udruga... Bio sam nedavno, 28. siječnja s članovima Odbora u Ministarstvu unutarnjih poslova, spremam se inicirati sjednicu, kada dobijemo više informacija, o položaju narodnosnih odsjeka nakon promjene modela funkcioniranja pečušskog sveučilišta, inicirao bih i sjednicu koja bi se bavila nadolazećim popisom stanovništva. Sastavljam plan rada za nastupajuće razdoblje...

Najvažnija je u ovom razdoblju izrada proračuna za 2022. godinu, koji Parlament treba usvojiti do sredine lipnja, te pripremni razgovori i usuglašavanja predstavnika Odbora za narodnosti i Saveza državnih samouprava. U isto su uključeni i predsjednici državnih samouprava. Partner odboru je Savez državnih samouprava, on može inicirati, a predsjednica Saveza ima pravo dati mišljenje i ima pravo na izlaganje. Prijedloge preko svojih parlamentarnih predstavnika, državnih samouprava, mogu dati svi: ustanove, civilne udruge, pojedinci... U prvom krugu nikada ni jedan prijedlog nije odbijen. Već smo počeli usklađivanja sa željom da ono što nije ušlo u proračun za 2020. godinu automatski uđe u proračun za 2021. godinu. U više navrata raspravljalo se o prijedlozima u svezi proračunskih stavki koje se tiču narodnosti te nacrtu Priloga 10. Zakona o državnom proračunu. Konzultiramo s Ministarstvom financija i Uredom predsjednika Vlade.

Na žalost, u proračunu za 2021. nije postignut iskorak u povećanju potpore za rad državnih samouprava, medija i narodnosnih institucija. Postoji jedan rezervni fond od više milijardi forinti za posebne projekte i ulaganja. Koliko znam ovoga mjeseca državno tajništvo usklađuje podjelu iz toga fonda kroz razgovore s predsjednicima državnih samouprava.

Odbor za narodnosti za zakonski prilog državnog proračuna za 2022. godinu, koji se odnosi na financiranje samouprava, narodnosnih institucija, medija, bodova dodatne potpore i drugo želi izraditi tekstovni nacrt koji će podastrijeti Parlamentu i Vladi. Goruće je pitanje zajednice rješavanje dodatnog financiranja odgojno-obrazovnih ustanova u održavanju Hrvatske državne samouprave. Sličan problem ima i Njemačka državna samouprava. Pojavljuje se manjak u financiranju, u proračunu HDS-a za

2020. godinu to je bilo 60 milijuna forinti, a u planu proračuna HDS-a za 2021. to je skoro 120 milijuna forinti minusa. Vode se pregovori s nadležnim ministarstvima, upućeno je pismo zamjeniku premijera Zsoltu Semjénu, ministru Miklósu Kásleru i nadležnom državnom tajniku, a 27. siječnja delegacija Saveza državnih samouprava je po tom pitanju imala i sastanak s državnim tajnikom Zoltánom Maruzsom. Glavarine i normativa od prije pet godina nije dostatna. Ove godine ističu ugovori koje su pojedine narodnosti imale s ministarstvom o dodatnom financiranju, Nijemci i Hrvati to nisu imali, tako da se nadamo da će se sve zajedno riješiti u paketu potpisivanjem ugovora

ili na neki drugi način, automatizmom ili uredbom. Vidjet ćemo što možemo postići kod Zakona o državnom proračunu za 2022. godinu.

Zakonski okviri su zadani, problem nastaje kod dodatne potpore obrazovnim ustanovama, ili kod besplatnih narodnosnih udžbenika, financiranja institucija. Svjedoci smo kako Vlada ipak pronalazi način refinanciranja tih troškova krajem proračunske godine. Jer i 2020. je zaključena na pozitivnoj nuli.

Zakonski okviri su riješeni i ojačani Zakonom o pravima narodnosti. Sve je deklarirano. Možemo reći kako smo, sada govorim o Hrvatskoj državnoj samoupravi, imali sreće što je 2020. bila pandemijska godina te je u našem slučaju Hrvatska državna samouprava, koja dobiva zajamčeni godišnji proračunski okvir za Skupštinu, ured i medije te za institucije, odlukama Skupštine riješila problem pregrupiranjem sredstava. Naime, raspodjela toga okvira i usmjeravanje sredstava je u nadležnosti Skupštine. Planovi kulturnih ustanova nisu se mogli ostvariti i tamo se javio „ostatak“, koji je preusmjeren na obrazovne ustanove, a kroz godinu podignut je likvidni kredit od 100 milijuna forinti. Naizgled je sve u redu, ali nije isfinancirano temeljem zakonskih prava. Treba to ući u automatizam i primijeniti mehanizmom dodatnog financiranja obrazovnih ustanova, što je zakonski regulirano i po komu se isplaćuje dodatna potpora i obrazovnim ustanovama u održavanju crkvi.

Vi ste i član nekoliko pododbora, Odbora za narodnosti i član dvaju parlamentarnih odbora, te jedan od tri delegata Odbora za narodnosti u deveteročlanom Odboru za narodnosne potpore pri Fondu Gábor Bethlen.

U ime parlamentarnog Odbora sudjelujem u radu Odbora za narodnosne potpore, koji je zadužen za izradu preporuka Uredu predsjednika Vlade u svezi odlučivanja o narodnosnim natječajima, na temelju kojih se konkretiziraju odluke o dodjeli potpora. Kao član uključen sam u rad Pododbora za nadzor i Pododbora za proračun, samouprave i vanjsku politiku. U ime Odbora, u svojstvu delegata s konzultativnim pravom nazočim sjednicama

parlamentarnog Odbora za proračun i parlamentarnog Odbora za zakonodavstvo.

Već smo imali zasjedanje oko potpora za civilne udruge i nadam se kako nismo samo formalno zasjedali i da nećemo biti u situaciji kao prošle godine kada su potpore za kampove povučene zbog epidemioloških mjera. Odbor za narodnosne potpore priprema svoje prijedloge i nadam se kako ćemo sredinom veljače moći donijeti odluke. Ali ima puno neizvjesnosti. Natječaji su bili raspisani tako da se potpora može koristiti cijelu godinu pa ako se programi neće moći ostvariti u prvoj polovici godine, onda se nadamo da će se moći ostvariti u drugoj polovici godine i da će narodnosne zajednice tako moći ostvariti programe za koje su tražile sredstva. Ovih tjedana bilo je više upita kako isplatiti donaciju za potpore nasradala područja ili neku socijalnu donaciju iz proračuna narodnosnih samouprava, kako se i do kada obračunati s operativnom potporom, kako s dodatnom potporom temeljenom na bodovima. Inicirali smo olakšice kod obračuna sredstva dobivenih 2020. (ne)održavanja javne tribine, obaveznih godišnjih sjednica. To je bilo potrebno kako bi se mogla dati operativna potpora samoupravama u 2021. godini, kao i potpora po zadacima. Vladinom Uredbom od 22. prosinca izmijenjene su odredbe Uredbe od 9. prosinca koje se odnose na funkcioniranje samouprava i narodnosnih samouprava, uključujući i utvrđivanje bodova za dodjelu potpore za obavljanje javnih zadaća 2021. godine. Tako će se zbroj bodova u slučaju mjesnih narodnosnih samouprava utvrditi prema prosjeku bodova u razdoblju između 2018. i 2020. godine. U slučaju mjesnih narodnosnih samouprava koje su osnovane nakon izbora u listopadu 2019. godine bodovi će se utvrditi prema prosjeku bodova za 2020. godinu, sukladno odredbama Zakona o državnom proračunu za 2020. godinu

U slučaju donacija državna revizija ima jasan stav. Sredstva iz državnog proračuna namijenjena narodnostima su potpora data za očuvanje identiteta, jezika i kulture, iz iste se ne može davati socijalna pomoć ni unutar zemlje, a kamoli u inozemstvu. Ako samouprava ima vlastite prihode njima može raspolagati kako želi, tu nema ograničenja.

Prošle je godine Parlament prihvatio i prijedloge izmjene i dopuna Zakona o narodnosnim pravima. U izradi prijedloga izmjena i dopuna sudjelovali ste kao član povjerenstva koje je utemeljio Odbor za narodnosti. Usvajanjem izmjena i dopuna Zakona predstavnici narodnosti su naglasili kako rad na zakonskoj regulativi nije dovršen ni kod Zakona o narodnosnim pravima, a tu je i Izborni zakon, 2022. su parlamentarni izbori.

Odbor službeno ne postoji, ali mi koji smo bili članovi nismo stali s radom. Postoji niz zakonskih članaka koje treba mijenjati i to ne samo kod Zakona o narodnostima nego i kod brojnih drugih zakona čije odredbe bitno utječu na financiranje i rad narodnosnih ustanova, samouprava. Ima dosta posla. Ne tražimo ništa, nego ako smo dijelovi samoupravnog sustava neka se tako i tretira naš rad, i kod obračuna neka nam se olakšaju uvjeti uz jasne odredbe. Ako je ministarstvo dalo dozvolu da samouprave mogu utemeljiti narodnosne ustanove, onda neka njihovo financiranje uđe u proračun, a ne da se iste financiraju jednokratnim godišnjim potporama. Ja imam izrađen prijedlog financiranja ustanova kroz proračun. Kod izrade proračuna ja se zalažem za automatizam i zakonska jamstva. Kod bilo kakvih promjena prvi je korak postizanje konsenzusa između samih narodnosnih zajednica. To važi i za prijedloge zakonskih promjena, kako Zakona o pravima narodnosti tako i Izbornoga zakona. Tu

postoje različiti interesi. Kod izmjena Zakona o narodnostima 2020. godine inzistirao sam da se osigura da obrazovne ustanove u održavanju narodnosnih samouprava prijeđu u vlasništvo istih. Tražio sam i vlasništvo nad nekretninama u kojima imaju sjedište i djeluju kulturne ustanove, to nije prošlo. Nominalno nema nikakvog iskoraka u financiranju samouprava, i narodnosnih institucija i medija. Tu su i primanja zaposlenika u narodnosnim ustanovama i povećanje dosadašnjih potpora. Podiže se minimalna plaća, tu je i inflacija, osnovica službenika nije povećana već desetak godina, to bi trebalo nekako kompenzirati. Prijedlog s naše strane je da pokušamo dati prioritet državnim samoupravama za djelovanje, za potporu medija i za financiranje ustanova, nadamo se da ćemo postići da se to ugradi u državni proračun.

Pred nama je popis stanovništva, s novim datumom listopad-studen 2022.

Preko Odbora smo radili na tome da se popis stanovništva odgodi. Pandemija je poremetila sve. Primjerice, sve planove koje smo s HDS-om mislili ostvariti, sve je prekinuto. Imali smo tek nekoliko foruma ali od studenoga su epidemiološke mjere zabrane okupljanja. Nismo mogli ostvariti predviđene forume. Ja sam predložio da mjesne samouprave iz potpore za djelovanje snose troškove promocije glede popisa stanovništva. Sve moramo učiniti da popis bude obavljen na korist hrvatske zajednice, znamo kako su ova pitanja o narodnostima neobavezna, ali znamo i to kako narodnosna politika ovisi i o podacima popisa stanovništva. Kad se održi popis nadam se brojkama koje će biti veće od onih dobivenih prije deset godina, tada nije bilo sve kako je trebalo biti, jer ima nas znatno više.

Potres u Hrvatskoj pogodio je Sisačko-moslavačku županiju. U prikupljanje donacija uključili ste se i Vi.

Moj glasnogovornički ured pokrenuo je dvojezičnu inicijativu. Zamolili smo sve članove zajednice i većinsko društvo da pomognu u saniranju posljedica potresa. Hvala Bogu, mnogi su se oduzvali. Slike koje smo vidjeli dotaknule su svakoga, a i mene osobno. Ako mogu reći znam kako je to bilo, jer sam taj dan u Pečuhu osjetio posljedice i preživio potres. Dimnjak u središtu grada se srušio na mene, ali hvala Bogu, padajuće cigle su me promašile za pola metra ... Ima dojam što su mogli preživjeti ljudi na pogodnom području. Mislio sam da se svakako trebam obratiti javnosti, a uputio sam i novčanu donaciju na tri žiro računa, račun HDS-a, Vlade Republike Hrvatske i Hrvatske samouprave Šomođske županije, ukupnog iznosa 500 tisuća forinti te osigurao prijevoz dijela materijalne pomoći iz Martinaca u Srednje Mokrice.

Ovih dana se razgovara i o utemeljenju Dana hrvatsko-mađarskog prijateljstva.

Unutar Interparlamentarne unije (IPU, Mađarska je jedna od devet osnivača) djeluje i Skupina prijateljstva Mađarska-Hrvatska, čiji sam dopredsjednik: ona radi na unapređenju međuparlamentarnih veza Mađarske i Hrvatske. Naša skupina pokrenula je inicijativu proglašenja Dana hrvatsko-mađarskog prijateljstva, na žalost to nije ostvareno 2020. godine zbog pandemije. Vodio sam razgovore i s gospodinom Gordanom Grličem-Radmanom, ministrom vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske, s inicijativom su upoznati u Ministarstvu vanjskih poslova i vanjske trgovine, i nadam se kako će zakonodavna tijela Hrvatske i Mađarske još ove godine 3. svibanj proglasiti Danom hrvatsko-mađarskog prijateljstva.

Proslavljen blagdan Svijećnice u Santovu

Budući da su zbog pandemije zabranjena sva javna okupljanja, misna slavlja, pobožnosti, crkveni obredi i molitva jedina su duhovna hrana vjernika u ovim teškim danima.

Tako je i u Santovu gdje je uz pridržavanje epidemioloških mjera, u nazočnosti šezdesetak vjernika u maskama, u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije 2. veljače proslavljen blagdan Svijećnice ili Prikazanje Gospodinovo u Hramu. Svijećnica se u Santovu naziva i Marindan (od Marijin dan), a u povodu tog blagdana od kraja 19. stoljeća održava se i tradicionalni Marin-danski bal.

Ophod predvode župni „općinari“

Kako je to posljednjih godina o blagdanima koji padaju na radni dan, služeno je dvojezično misno slavlje, zajedničko za hrvatsku i mađarsku vjersku zajednicu, s prvim dijelom na mađarskom jeziku, uz dvojezično čitanje evanđelja, a s drugim na hrvatskom. Nakon tradicionalnog blagoslova svijeća i svečanog ophoda vjernika na čelu s članovima župnog vijeća služeno je misno slavlje koje je predvodio santovački župnik Imre Polyák. Misu je uljepšalo pjevanje vjernika na hrvatskom i mađarskom jeziku, koje je na orguljama predvodio župni kantor Zsolt Sirok.

Vjernice u ophodu

Ranije se taj blagdan nazivao i Očišćenjem Blažene Djevice Marije, s naglaskom na praksi očišćenja po kojoj se žena smatrala nečistom 40 dana nakon rođenja muškoga djeteta, a 80 dana nakon rođenja ženskoga djeteta. Prema Mojsijevu Zakonu, trebalo se nakon 40 dana prikazati dijete u Hramu te se s vremenom više počeo stavljati naglasak na prikazanje, što je vidljivo i u današnjem nazivu blagdana. Prema evanđelju starac Šimun uzeo je Dijete u naručje i u nadahnuću prepoznao u njemu budućega Mesiju. Pri tome je Šimun Isusa nazvao Svjetlom: „Svjetlost za rasvjetljenje naroda“. Otuda blagdanu pučko ime Svijećnica. Šimun je Mariji prorekao i da će joj „mač boli probosti dušu“.

Spominjući se toga događaja, vjernici u crkvu nose svijeće na blagoslov koje će se kasnije koristiti u obredima krštenja, tijelovskim procesijama i drugim prigodama. U obitelji se ta svijeća pali u različitim prilikama, na velike blagdane, u vrijeme oluje i grmljavine, stavlja se i u ruku umirućemu kao ohrabrenje i znak nade u vječni život. Ovim blagdanom završava i božićno vrijeme, budući da stavljanje malog Isusa na žrtvenik podsjeća i na njegovo buduće veće žrtvovanje i uskršnje blagdane, te se kod mnogih zadržao običaj raskiđivanja božićnog drvca upravo na današnji dan.

S. B.

Pokladne pripreme aljmaških učenika

Pripremajući se za poklade u okviru hrvatskoga kružoka učenici aljmaške okružne osnovne škole pod vodstvom učiteljice Valerije Petrekanić izrađivali su pokladne maske, što su zabilježili i zajedničkim fotografijama.

Stipan Balatinac

Planovi Udruge baranjskih Hrvata

Predsjednica Udruge baranjskih Hrvata Marijana Balatinac rekla nam je kako je ovih dana rukovodstvo udruge razmatralo plan rada za 2021. godinu. Uz nju to su Ružica Kovačević Ivanković i Brigita Šandor Štivić. Prošle godine unatoč pandemiji koronavirusa uspjeli su ostvariti veći dio zacrtanih planova i programa. Održali su godišnju skupštinu, natjecanje ribiča u Mišljenju, kamp u matici, berbeno druženje u Vršendi, usavršavanje hrvatskih crkvenih i svjetovnih zborova... Udruga se kao i svake godine i rujna 2020. natjecala temeljem javnog poziva kodne oznake CIV-KP-1-2021 za financiranje nevladinih (civilnih) udruga, ponajprije radi ostvarenja i očuvanja narodnosne samobitnosti, njegovanja materinskog jezika, običaja, duhovne i materijalne kulture te afirmacije narodnosnih interesa. Ovih je dana udruga dobila i obavijest o visini operativne državne potpore za 2021. u iznosu od 1 809 000 ft.

Uz dva hodočašća u Trsat i Sinj planiraju se priključiti i hodočašću u Mariju Bisticu. Na godišnjoj Skupštini koja se planira za svibanj birat će se vodstvo Udruge jer ističe petogodišnji mandat sadašnjeg vodstva i predsjednice. Saznajemo kako udruga broji stotinjak članova. Godišnja članarina je 2 400 ft. Jedna trećina članstva su zastupnici mjesnih samouprava u županiji, a ostali mještani onih naselja u županiji gdje žive Hrvati.

Planiraju organizirati omladinski kamp u Vlačićima od 25. do 30. lipnja u Pansionu Zavičaj, berbeno druženje, punjenje kobasica u Mišljenju, usavršavanje crkvenih zborova, ribičko natjecanje, adventski izlet u Zagreb... Natjecali su se s više spomenutih programa kod Fonda Gábor Bethlen, te čekaju rezultate natječaja, a opseg programa prilagodit će dobivenoj potpori. Tražili su potporu za kamp, berbeno druženje i nadijevanje kobasica. Što se tiče kampa udruga plaća autobusne troškove (manji autobus za 20 do 25 polaznika kampa) iz operativne potpore, ostalo ovisi o rezultatima natječaja – o tome ovisi točno koliko će polaznici morati dodati za troškove polupansiona i izlete, ali po dosadašnjoj praksi većinom su troškove djeci nadoknadile mjesne hrvatske samouprave naselja iz kojih dolaze djeca.

Branka Pavić Blažetin

Infrastrukturni razvoj u Kozaru

U vrijeme pandemije rjeđi su susreti mještana naselja, rjeđa su ili su sasvim prekinuta javna okupljanja. Uprava radi, kao i institucije te mjesni vrtić u kojem se u jednoj skupini odvija i odgoj na hrvatskom jeziku. Kao i svake godine Hrvatska samouprava Kozara pomaže rad hrvatske skupine i vrtića, prigodnim darovima uvijek obraduje najmlađe i odgajateljice, ne zaboravljaju se „dječji blagdani“.

Kako je u svom pismu upućenom stanovnicima Kozara napisao načelnik György Selmeczi, i u 2020. unatoč svemu se radilo i planiralo, natjecalo za poboljšanje infrastrukture i ljepšeg izgleda naselja, a sve u dogovoru s parlamentarnim zastupnikom Péterom Hoppálom. Osigurano je ukupno 95 396 922 ft za ta tri velika projekta, čiji se završetak predviđa u 2021. godini.

Kroz Program „Mađarsko selo“ dobiveno je 4 999 025 ft za uređenje dječjeg igrališta mjesnog vrtića i njegovog okoliša. Iz okvira ministarstva javnih resursa dobiveno je 17 500 000 ft za uređenje Narodnosne zavičajne kuće. Osuvremenit će se postojeća zgrada i okoliš te urediti švapska i šokačka soba s izloženim predmetima materijalne i duhovne kulture Kozaraca. Putem natječaja kod Ministarstva unutarnjih poslova dobiveno je 53 000 000 ft za III. fazu razvoja infrastrukture u naselju, ovoga puta za rješavanje pitanja odvoda unutrašnjih voda.

B.P.B.

Obavijest

Predsjednica Udruge baranjskih Hrvata Marijana Balatinac obavijestila je članove udruge o pripremama za dva veća višednevna hodočašća, jedno u trsatsko, a drugo u sinjsko svetište. U sinjsko svetište planira se hodočašće od 13. do 16. kolovoza 2021. Polazak bi bio 13. kolovoza, a putovalo bi se u Vlačiće, gdje bi bio smještaj u Pansionu Zavičaj, te bi se razgledao grad Pag. Dana 14. kolovoza organizirao bi se cjelodnevni izlet u Split i Trogir, dok bi se 15. kolovoza održalo cjelodnevno hodočašće u Sinj Gospi Sinjskoj, vezano uz veliki blagdan Veliku Gospu. Cijena po osobi je 915 kuna, a uključuje smještaj s polupansionom, doručak, večeru (švedski stol) i boravišnu pristojbu. Za one članove Udruge koji su 2019. i 2020. uplatili članarinu autobusni prijevoz je besplatan, za ostale putnike iznosi 10 000 ft po osobi.

Hodočašće u trsatsko svetište organizira se od 11. do 13. rujna. Polazak za Selce je 11. rujna. U Selcu će biti organiziran smještaj u Hotelu Slaven s tri zvjezdice. Istoga dana usput planira se zastati u Zagrebu i Velikoj Gorici. Dana 12. rujna je cjelodnevni izlet u Svetište Majke Božje Trsatske, uz nazočnost svetim misama, molitvu križnoga puta i meditaciju. Polazak kućama predviđa se 16. rujna. Cijena puta je 85 eura, što uključuje smještaj s polupansionom, doručak, večeru (švedski stol), besplatno piće i boravišnu pristojbu. Za one članove Udruge koji su 2019. i 2020. uplatili članarinu autobusni prijevoz je besplatan, za ostale putnike iznosi 10 000 ft po osobi.

Za detaljnije informacije nazovite telefonski broj: + 36 20 398 0514.

Branka Pavić Blažetin

Novi farof pod obrambom koljnofske Črne Madone

U koljnofsku Hodočasnu crikvu Črne Madone, 6. februara, u subotu, svečano obličeni narod se je pašćio na biškupsku mašu. Naime, toga dana je prikdana nova zgrada farofa, od približno 120 kvadratmetarov sa deset prostorijov, koja je sagradjena čez rekordno vrime, nek malo duglje od pet misec. Investicija od 52 milijun Ft je ostvorena s finansijskim sredstvi crikvene općine i pomoću Vlade Ugarske prik Programa „Ugarsko selo“. Po planu Seoske samouprave na ovom mjestu do kraja ljeta će se još izgraditi Duhovni centar i Hodočasni dom, za ke stroške se još išću zviranjki i podupiraći.

„Hvaljen budi Jezuš Kristuš!“, ovako se pri nas još poklonu ljudi jedan drugomu, a koljnofske vjernike pravoda je na vlašćem materinskom jeziku pozdravio jurski biškup mons. dr. András Veres, u pratnji subratov iz domaćih, a i iz gradišćanskih far iz susjedne Austrije. „Na ov današnji dan smo skupaspravljani da prosimo Božji blagoslov ne samo na novi farski dom, nego i na ovu zajednicu, a zvana toga i za to molimo da mi ki koracamo na putu Kristuša budemo dopeljani u Gospodinov orsag, u složnosti, ljubavi i skupnoj dobroj volji“, naglasio je na početku mašnoga slavja glavni celebrant. Crikveni obred su na nepozabljiv način melodično i jačkarno uokvirili Koljnofski tamburaši, solist i glazbenik Ivo Šeparović, pastoralni asistent dijeceze Željezno i domaći orgulaš Laslo Knull. U svojoj prodiki je mons. dr. András Veres opomenuo da današnji človik si išće za sve brzo rješenje, vjerujući u to da ako ima pinez sve more kupiti. „Ali u vjeri ov hedonistički pogled i pobiranje doživljajev neće biti na pomoći. Vjera raste i jača se u človiku, ako ima dovoljno vrimena i za Božju nazočnost, a za to su potrebne i neophodne peršonske, a i skupne molitve“, rekao je natpastir jurski. Za svetačnom svetom

Pri svetoj maši

Dr. Mladen Andrić, veleposlanik RH u Budimpešti pri pozdravni riči

mašom napunio se je plac pred novom zgradom, na čijoj stijeni zlatna tablica nazvišćuje, ovde se nahadja: „Rimokatolićanska fara Koljnof“. Za ugarskom himnom i himnom Gradišćanskih Hrvatov, koljnofski načelnik Franjo Grubić je ukratko predstavio proces gradnje. Zamisao da zgrada staroga farofa bi se mogla dati na drugo funkcionalno hasnovanje, pojavila se je jur 2018. ljeta. Za pripravnim djelom, administracijom, nariktanjem imovinskih kartic i spojenjem privatnoga, crikvenoga i samoupravnoga dila ove zemlje, gradnja se je začela sredinom augustuša prošloga ljeta. „Za malo već od pet misec se je zgodalo čudo, stoji jur lipa i moderna zgrada farofa“, smo čuli od koljnofskoga liktara ki je imao zahvalnu i pohvalnu rič prvenstveno za koljnofsko-švedskoga privatnika Matiju Grubića a i za djelatnike njegove firme GMM 2005 d.o.o., ki su svismo, profesionalno i vjerno po obićanju na dogovoreni termin zgotovili svoju zadaću. Koljnofci su zahvalni i jurskomu biškupu, ki se je od samoga početka zalagao za suradnju, štoveć prik Jurske biškupije je u Vladinom Prog-

Trenutak za pjesmu

Nek malo časa

**Nek malo časa: projt će vrijeda čas,
Od Boga nam odredjen na pokoru,
Da se pripravljamo na vječnu zoru,
Jednomu sutra, komu još danas.**

**Najvekša naša je tragedija,
Da ziberemo čemerno gledišće,
Da srce krivo svoju sriću išće,
Da prava fali nam dimenzija.**

**Nesrićni krivac ti je lijeni duh,
Ki ne svidochi ti, človiče moj,
Vječnu radost, kad mu j' pokvaren sluh.**

**Dokazi slabi ne hrabru na boj,
Iz vjere život nije slasan kruh,
Ipak: Kršćan si, zato se ne boj!**

Ferdinand Sinković

Za hrptom Hodočasne crikve

Skupnu molitvu je predvodio jurski biskup dr. András Veres

ramu „Ugarsko selo” i dobiveno 10 milijun Ft, za parkiralište i za manja električna djela na objektu. „Današnja predaja novoga farofa simbolično je i kamen temeljac za oblikovanje Duhovnoga centra i Hodočasnoga stana. Plani su nam gotovi, zasad se išču podupirači i naticanja za pokrivanje stroškov”, dodao je još Franjo Grubić, od koga je rič prikzeo dr. Mladen Andrić, veleposlanik RH u Budimpešti. „Vi ste jako vrijedni, nije samo farof gotov, nego i autoput, koji pomaže da brže stignemo do vas i da budemo zajedno. Želim s vama podijeliti zahvalu za razumijevanje, brigu, pažnju i za pomoć koju Mađarska i mađarski narod, a posebno i Hrvati iz Mađarske pružaju za stradale ljude u Sisku, Petrinji i Glini. Uz takvo htjenje, uz takav zajednički angažman, sigurno ćemo prevladati i pandemiju i posljedice potresa i zajedno ćemo ući u jedno bolje ljeto, još ove godine. Hvala vam za sve!”, rekao je hrvatski diplomat koga je pred mikrofonom slijedio parlamentarni zastupnik ovoga kraja, Attila Barcza. Političar nije čekao s radom višću za burni aplauz da će koljnofska Dvojezična škola i čuvarnica Mihovil Naković, vrijeda moći s potporom Ugarske vlade od 50 milijun Ft, započeti obnavljanje školskoga krova i saniranje dvorane za tjelovježbanje. Božidar Blažević, poslanik željezanskoga biskupa mons. dr. Egidija Živkovića, ujedno i duhovnik susjedne fare Filež, a i predsjednik Medjunarodne udruge Hrvat S.A.M., uz biskupske čestitke je

slijedeće rekao: „Farof je zviranjak, kaj će svaki najti rič utišenja, ohrabrenja prik dušobrižnika. Zato trudite se s vašim Ocem biskupom skupa da vaš farof nigdar prazan ne ostane. Selo prez farnika i učitelja jako brzo umire. To nigdar sebi nekatte dopustiti! U ime biskupa vam želim poručiti da ćemo mi, kot vaši susjedi u Austriji, kako i prlje, tako i sad i u buduće, biti vaša potpora i snaga, biti vaši prijatelji i dobri susjedi, a izvan svega vaša braća, kršćani i katoliki, ki ćemo vas podupirati na vašem putu dobra i mira. Koristim priliku da ovdje pred biskupom i pred svim nazočnim se zahvaljujem Gradišćanskim Hrvatim iz Ugarske da podupiru naš zajednički projekt druženja Hrvatov prik zbora Pax et Bonum i Udruge Hrvat S.A.M.”, rekao je zadnji govorač svetačnosti, a potom su vrpce prerizali jurski biskup dr. András Veres, hrvatski veleposlanik dr. Mladen Andrić i parlamentarni zastupnik Attila Barcza. Najsrićniji toga dana ipak je bio domaći farnik, Antal Németh, ki je u decembru prošloga ljeta i spunio 80 ljet žitka i povidaio je, kako je gradnju od početne faze brižljivo srpohadjao. Najbolje se veseli tomu da će imati dobru susjedu, koljnofsku Črnu Madonu, pod čiju obrambu su vjerniki molitvom preporučili novi farski dom, pri biskupskom blagoslovu.

Timea Horvat

Bogatstvo...

Prijatelji na svetačnosti (sliva) Maja Rosenzweig Bajić, Ivo Šeparović, Franjo Grubić, Božidar Blažević, Matija Grubić i Franjo Nemet

Kuća u zaglaju biljnog svijeta

Fascinantan svijet Marte Krekić Babinszki

Martu Krekić Babinszki poznajem još iz Hrvatsko-srpske gimnazije, odnosno Srednjoškolskog učeničkog doma u Munkácsyjevoj ulici. Naime, vršnjakinje smo i bile smo smještene u istoj spavaćoj sobi. Posljednji put srele smo se na državnoj maturi i nakon toga, kako to obično biva, nastavile svojim putovima. Ona je u Kečkemetu stekla učiteljsko zvanje, potom u Budimpešti zvanje inženjera hortikulture. S obitelji, suprugom Péterom i kćerkom Blankom, živi na Senandrijskom otoku. Nakon dugih godina ponovno smo se susrele na društvenim mrežama i tog jesenskog dana kod nje u zemljanoj kući.

Toga jutra uzbuđeno sam krenula na put. Poput osnovnoškolke, koja prvi put ide na malo duže putovanje. „Debelo se obuci. Na otoku je prohladno“, savjetovala mi je Marta u posljednjoj poruci, poslušavši njen savjet ujutro sam ipak odabrala deblju pernatu jaknu. Dok sam ju oblačila, prisjetila sam se filma „New in Town“ („Gradska cura“ u hrvatskom i „Miért éppen Minnesota?“ u mađarskom prijevodu) i glasno se nasmijala. Zapravo, ovom putovanju kod Marte prethodilo je duže dopisivanje i nagovaranje na pristanak za napis o njoj i njenom životu. „Vjeruj mi, nema ničeg zanimljivog u meni“, pokušavala me je odgovoriti s takvim i sličnim rečenicama, ali ipak nije uspjela. Na putu do senandrijske skele navirale su se slike, stare uspomene. Martu sam oduvijek doživljavala kao otvorenu, slatku, inteligentnu, iskrenu i istrajnu osobu, koja je odličan partner u raspravi, jer zna pametno argumentirati i potkrepljivati svoj stav, mišljenje ili tvrdnju. Moguće je da sam zbog toga mislila da će postati pravica. Ali je nepoznati netko, sudbina, za nju odabrala drugi životni put. „Čekaj, skuhat ću ti kavu. Znam da je voliš“, govorila je dok sam iz ruksaka vadila fotoaparat i snimač. Uopće se nije promijenila: isti osmijeh i pokreti, jedino sitne bore oko očiju. I krenula je priča, odnosno naš razgovor. Nakon što je diplomirala neko je vrijeme radila u hrvatsko-srpskoj školi, potom u jednoj hrvatskoj tvrtki, predavala je hrvatski jezik odraslima te u isto vrijeme stekla zvanje inženjera hortikulture. Dvije godine bila je na porodiljskom, potom je radila u organskom gospodarstvu na Senandrijskom otoku, vodila i organizirala kampove za djecu. Da, hrabro je mijenjala radna mjesta kada je osjetila da ne cijene u dovoljnoj mjeri njen rad ili nije dovoljno plaćena. No, ni u kom slučaju nije neodgovorna, nepromišljena. Sjetite se samo kako olako govorimo da trebamo živjeti svoj život ili da nas oblikuju životna iskustva. Pitanje je samo koliko smo aktivni činitelji i koliko uspijevamo izgraditi svoju osobnost. „Kada smo planirali obitelj, znali smo da

želimo živjeti u ruralnoj sredini, a ako već gradimo kuću, treba biti stvarno dobra“, rekla mi je Marta, pridodavši da im je u izboru puno pomogla knjiga o eko kućama. Slučajno je doznala da otac kolege s fakulteta ima takvu kuću. „Posjetili smo ih i doznali da im je kuću projektirao Zsolt Hegedűs. Kontaktirali smo ga i odmah znali da nema zaustavljanja“, rekla mi je Marta. Uslijedilo je cjelonočno dopisivanje s Hegedűsem, dok se nije rodio konačan nacrt kuće. „Prošlo je najmanje tri godine između izrade temelja i useljenja, jer je gotovo sve gradio moj suprug. Tijekom gradnje samostalno je naučio nekoliko struka, od zidarskih radova, vodoinstalacije, grijanja i izolacije... do bezbroj drugih,“ govorila je pokazujući mi svaki kutak kuće. Zapravo, zemljana kuća sagrađena je u stilu zelene gradnje i savršeno se uklapa u okoliš. U nju prodire više prirodne svjetlosti od standardnih kuća, jer ima prozore i na krovu. Ekološku prednost predstavlja i njena prirodna izolacija, koja štiti od niskih temperatura, negativnih utjecaja vjetera i oborina, a nije ništa manje važno ni to što zemlja ljeti hladi, a zimi održava kuću toplom. Površina je oko 99 kvadrata, s vrtom od oko 1500 kvadrata. Marta je 2016. pokrenula svoj blog „Dombházam“ („Moja zemljana kuća“, [Facebook.com/dombhazam](https://www.facebook.com/dombhazam/)) u kojem svakodnevno objavljuje fotografiju o kući, vrtu i svojim rukotvorinama te daje savjete. Tako se iz dana u dan možemo diviti moru zumbula, tulipana, narcisa, krokusa, ruža... sočnim jabukama, marelicama, bananama, šipku, malinama, kupinama, šljivama... i malo zaviriti i u kućni povrtnjak. Svjedoci smo kako se mijenja slika žive kuće kroz godišnja doba. Lijepo je sresti osobu koja je u skladu sa sobom, svojom obitelji i prirodom. Za mene je Marta Krekić Babinszki ta osoba. A priču ću uokviriti ovom mišlju: „Nemoj se zadovoljavati s lošim stvarima. Nemoj pročitati do kraja lošu knjigu. Ako ti se ne sviđa jelovnik u restoranu, izadi. Ako se osjećaš da nisi na pravom putu, skreni“.

Kristina Goher

Peto ljeta smrti Lajošu Škrapiću

Velu, človik donidob živi, dokle s ljubavlju mislu na njega, dokle je njegovo manjkanje bol u duši i srcu. Tako se spomenuti moramo na našega petroviskoga profesora i pjesnika Lajoša Škrapića, gdo nas je napustio 1. februara 2016. ljeta. Petrovišćan, podupirač kulturnih društava, oduševljeni pisac u gradišćanskoj rubrici Narodnih novina i na početku i Hrvatskoga glasnika, istinski poštovatelj i obožavatelj historije i tla Pinčene doline. Daleko ga je sudbina odnesla u Budimpeštu, ali ljubav prema rodnoj zemlji, privrženost hrvatskoj riči i tradicijama, nije mogao nikako zabiti. Dostkrat mu je jače zakucalo srce, kad je na peštanskoj pozornici XII. okruga vidio naše tančoše, igrokazače, jačkarice ali uprav svirače. Kakova su to nek bila spravišća i kako nam sve to fali danas. Najsrićniji je pak bio onda, kad je hodio med svojimi Petrovišćani, jačuć i pominajuć se s rodjaki, poznaniki. Lipi su to i trajni spominki, ali pred petimi ljeti zgrabljen je naš Lajoš bači u višinu i najvjerojatnije jur tod, med svojimi, dići svoje ljubljeno selo. 1. februara 2016. ljeta bio je pondiljak, kot i sad, morebit je i onda sunce slalo svoje zlatne poruke. Tako hudo nas je pregazilo ovo vrime da gor nismo upametzeli da rič nas razdvaja od tajednov i ljet. Neka vas molitva hrabri, a goruča svića vam daje na znanje, još ste živi na ovoj zemlji, ka vas čuva i brani pol desetljeća dugo. Vjekovječni bračni bijeli kamen vašega groba pak i nadalje svitu nazvišćuje ljubav pjesnika, ki ovde sanja na spokoju:

„Rodni kraj Pinčena draga
Krilo, gajbica ljubavi
Ganul sam se mlad od praga
dojt ću, kad me moć ostavi“

Tiho

Bizonja i Hrvatske Šice

U novo ljetu s novimi Farskimi tanači

Spodobno tako kot jur u brojni seli, Bizonja na sjeveru, a Hrvatske Šice na jugu Gradišća, u minulom času su jednako izabrali zastupnike u mjesne Farske tanače. U nedilju, 10. januara, pri nediljnoj maši je bizonjski farnik Lajos Butsy svakomu tanačniku osobno prikdao biskupsko pismo, koje na pet ljet i službeno prima kotrige u farsku općinu Bizonje. Med zastupniki i prlje su imali svoje mjesto Jožef Ambruš, Čaba Kovačić, Janoš Novak, Laslo Šterković i Roland Šmatović, a novi kotrigi su Balaz Martinšić, Gabor Novak, Monika Ambruš-Fabšić, Marija Šandor, Marija Tauber-Windisch i Ferenc Štergerić. Predsjednik tanača je mjesni duhovnik, a za potpredsjednika (svitskoga predsjednika) kot u minulom periodu i sad, izabran je Jožef Ambruš. Bizonjski dušobrižnik posebno je prosio mjesne vjernike za molitvu da novoizabrani člani Farskoga tanača još bolje pripazu na Božju zapovid, da budu odani u djelu čim će i druge moći oduševiti. Kako se je pak obrnuo tanačnikom, zahvalio se je njim da su pozitivno odgovorili na poziv k službi, u koj, kako je zaduženike bistvao, s ljubavlju, strpljenjem i izdržljivo se zahadja-

Farniki Lajos Butsy i Jožef Drobilić s bizonjskimi zastupniki

Šički tanačniki (ne svi)

ju, gledeć crikvene, a i interese farske općine. Prva sjednica Farskoga tanača slijedi u ovom misecu.

U Pinčenoj dolini naselje Hrvatske Šice je bilo zadnje, kade su svoje obećanje pred vjerniki položili crikveni zastupniki još u decembru. Kako je rekao Tamás Várhelyi, duhovnik Pinčene doline, Jožefu Schlafferu se je zahvalio na dugoljetnom brižnom djelu oko šekreštije ter i kot predsjedniku tanača, a zahvala je upućena i Jožefu Habetleru, Jožefu Milišiću i Zoltanu Čečinoviću za dosadašnju službu. U subotu, 26. decembra, slijedeći člani su dali obećanje da će vjerno služiti mjesnu farsku zajednicu. Kot stari i novi člani, Tamaš Schlaffer, János Móricz, Laslo Kovač, Zoltan Habetler, Ildiko Habetler, Ana Jušić-László (kantoriga), Šandor Habetler, Emil Jušić (zaduženik za šekreštiju) i László Kovács, a novi kotrigi su Attila Šimon, Gabor Kovač i Vilmoš Bugnić. Za predsjednika je izabran László Kovács. Kako je spomenuto, u planu je obnova crikvene ograde i modernizacija električne mriže u crikvi sv. Ane.

Tiho

Martinci se razvijaju i potporom iz Programa „Mađarsko selo“

Načelnik Levente Várnai

Program mađarske Vlade za razvoj sela pokrenut 2018. godine Magyar Falu / Mađarsko selo sve je popularniji. Veliki broj mjesnih samouprava tijekom 2020. godine predalo je natječaj na brojne pozive istoga. Tako i mjesna samouprava Martinaca kojoj su odobrena sredstva za četiri projekta, rekao nam je načelnik Martinaca Levente Várnai. Od pokretanja kroz Program „Mađarsko selo“ odobreno je oko 12 tisuća projekata i dodijeljeno oko 120 milijarde forinti potpore iz državnoga proračuna. Sve u cilju oblikovanja modernih naselja i razvoja mađarskog sela sa svim modernim sadržajima za život. Nastoji se poboljšati kvaliteta života u selu, zaustaviti depopulacija te privući i zadržati u selu mlade obitelji. Daje se potpora za poboljšanje prometne infrastrukture, uređivanje i izgradnju javnih površina, seoskih groblja, kupnju napuštenih nekretnina, razvoj trgova zajednice, uređivanje i obnovu vrtića, mjesnog samoupravnog ureda, kupovinu sredstava za održavanje javnih površina, nabavu seoskih vozila, osuvremenjivanje liječničkih ordinacija, razvoj kulturnih institucija... Natjecati se mogu naselja s manje od pet tisuća stanovnika, a poseban je fond izdvojen za takozvana mala naselja.

Programi za 2020. godinu i pozivi oglašavali su se kontinuirano od siječnja do prosinca. Odziv je bio iznad svih očekivanja i moglo se udovoljiti tek dijelom zahtjeva. Jer tražila se potpora od više desetaka milijardi forinti.

Tako je Mjesnoj samoupravi Martinaca odobreno 7 979 602 ft za projekt „Meglévó ravatalozó felújítása és urnafal építése Felsőszentmártonban“ / „Obnova postojeće mrtvačnice i izgradnja zida urni u Martincima“.

Volimo Program „Mađarsko selo“, jer je natječajna procedura jednostavna, isplate su brze, rekao nam je načelnik Martinaca, dodajući kako radovi na seoskom groblju još nisu počeli, ali će dolaskom boljeg vremena krenuti i oni.

U centru sela

Ali su zato već završeni radovi razvoja seoskih putova. Za projekt „Útfejlesztés megvalósítása Felsőszentmárton Községben“ / Razvoj seoskih puteva u Martincima“ seoska samouprava je dobila potporu u visini od 9 140 252 ft. Popravljen je put u Ulici Rákoczi i u Cretiću, ali ne cijele ulice, nego oni dijelovi gdje je asfalt i nogostup bio jako oštećen.

Mjesna samouprava natjecala se i u pozivu „Felsőszentmárton Községi Önkormányzata évi eszköz beszerzése“ / „Potpora za kupnju godišnje liječničke opreme u selu Martinci“, dobivši potporu u iznosu od 2 956 074 ft. Ovaj tip natječaja po prvi je put oglašen 2020. godine za razvoj zdravstvenih usluga od posebnog značaja u sadašnjoj izvanrednoj situaciji, u okviru čega su se mjesne samouprave mogle prijaviti za razvoj liječničke ordinacije i kupnju medicinske opreme.

Tako su i Martinčani pomogli rad martinačkog obiteljskog liječnika dr. Tamása Dányija kupnjom liječničke opreme. Inače, liječnička je ordinacija smještena u Ulici Zrínyi.

Kroz natječaj „Meglévó lakóépület megvásárlása, környezetrendezése és közcélra történő hasznosítása Felsőszentmártonban“ / „Kupnja napuštene nekretnine i njeno stavljanje u javnu funkciju u Martincima“ u vrijednosti od 4 994 598. ft kupljena je planirana nekretnina te su načinjani planovi za njen razvoj.

Prate se novi natječaji iz programa Mađarsko selo te se nadamo daljnjim potporama, rekao nam je načelnik Levente Várnai. Jer imamo planova i želja za razvoj sela, od obnove postojeće infrastrukture do izgradnje nove.

Branka Pavić Blažetin

Dom kulture

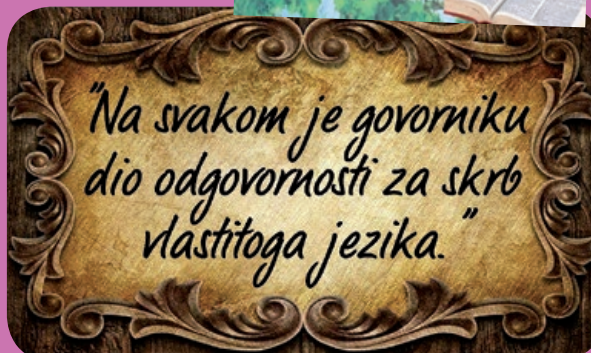
Mala stranica

Dan materinskog jezika – 21. veljače

Dan materinskog jezika obilježava se 21. veljače. Utemeljila ga je organizacija za obrazovanje, znanost i kulturu pri Ujedinjenim narodima (UNESCO) 1999. godine. Cilj obilježavanja ovog dana je promicanje jezične i kulturne raznolikosti te učenje i razvoj materinskog jezika.

- Materinski jezik je pojam kojim označavamo prvi jezik koji neka osoba nauči.
- Znanje materinskog jezika je važno za formiranje mišljenja.
- Jezici su najmoćnije sredstvo očuvanja i razvijanja materijalnog i duhovnog nasljeđa.
- Promicanjem i očuvanjem materinskog jezika razvija se i svijest o jezičnim i kulturnim tradicijama diljem svijeta.

Glasnikov glazbeni kutak

Grupa Magazin na hrvatskoj sceni se pojavila 1979. godine, tada pod imenom Mladi batali, a osnovali su je Željko Baričić, Zoran Marinković, Miro Crnko, Igor Biočić i vokal Majda Šoletić. Nakon ugovora s tadašnjim Jugotonom iste godine bend je nazvan Dalmatinski magazin, a kroz nekoliko mjeseci pridružuje im se Tonči Huljić i Nenad Vesanović Keka. Pjevačica Majda ostala je u sastavu do 1981. godine, a zatim

su se pjevačice mijenjale, do danas ih je bilo sedam. Deset godina je pjevala s bendom i Jelena Rozga, poslije nje vokal sastava bila je Ivana Kovač, kći poznatog pjevača Miše Kovača, koja također napušta Magazin. Najpoznatiji albumi sastava su „Put, putujem“, „Piši, piši mi“, „Besane noći“, „Dobro jutro“. Dolaskom pjevačice Andree Šušnjare, Magazin se vraća svom prepoznatljivom, razigranom zvuku. Pjevačica je debitirala na Splitskom festivalu s pjesmom „Sijamski blizanci“, a 2014. Magazin izdaje svoj 18. album „Mislim pozitivno!“. Andrea Šušnjara je i dalje glavni vokal legendarne grupe Magazin.

Za pametne i pametnice

Prepoznaješ li portrete hrvatskih pisaca?
Uz brojeve napiši njihova imena!

hrvatski pisaci

1	4	7	10
2	5	8	11
3	6	9	12

Vic tjedna

H2O

Pita nastavnica malog Ivicu:

- Koja je oznaka za vodu?
- H₂O...
- A što znači H₂O+H₂O+H₂O?
- Hmm... Pa poplava!

Velikodušnosti nema kraja

Stigle su donacije u Petrinju

Slijeva: Goran Brebrić, László Hajdár, Vilmoš Lukač i Hrvoje Sekulić

Ni mjesec dana nakon razornog potresa u Petrinji i okolici pomurski žitelji ne zaboravljaju nastradale. Početkom veljače četiri pomurske civilne udruge udružile su se s poduzetnicima iz Letenye i Bázakerettye kako bi pomogli stradalima u potresu i otpremili donaciju na lice mjesta, u Petrinju. Kupljene su grijalice, agregati i osnovne namirnice. Za akciju su zaslužne udruge „Most, vagy Soha Egyesület“, Lovačko društvo Baze, KUD Bázakerettye i Neprofitna udruga „Zalai Domság Turizmusáért“, dok je prijevoz obavila Neprofitna udruga „Kistolmács Jövőjéért“.

Jedan od inicijatora prikupljanja sredstava bio je predsjednik Udruge „Most vagy soha“ Vilmoš Lukač, Hrvat rodom iz Serdahela, poduzetnik koji već godinama surađuje i posluje s hrvatskim partnerima. Spomenute udruge i poduzetnici svojim su sredstvima nabavili 75 grijalica, te dva nova i jedan rabljeni agregat. Usto su pojedinci donirali igračke, kuhinjski pribor, hranu i odjeću.

„U Petrinji i okolici još uvijek se trese zemlja, ne možemo ni zamisliti koliko je to stresno za tamošnje žitelje. To je područje koje je dosta stradalo i za vrijeme Domovinskog rata i nije se oporavilo u dovoljnoj mjeri. Mladih ima malo, jer malo je i radnih mjesta pa su se mnogi iselili s tog područja, oni koji su ostali čine to samo zbog rodoljublja. Sada im je vrlo teško, neki spavaju u kontejnerima u kojima je vrlo malo prostora, a još uvijek ima i onih koji su pod šatorom Crvenoga križa“, rekao je Vilim Lukač o posjetu Petrinji.

Poduzetnici su osobno kontaktirali branitelja Gorana Brebića, koji je nakon Domovinskog rata okupio ljude za akciju obnove tog područja, što na žalost mora ponoviti. Zajedno s volonterima radi na obnovi kuća, no vrlo je mnogo građevina koje su statičari predložili za rušenje zbog nesigurnosti. Gospodin Brebić se zahvalio na grijalicama koje u ovo hladno vrijeme dobro dođu: naime, u kontejnerima i šatorima moguće je jedino grijanje na struju. Predsjednik Udruge „Most vagy soha“ nadalje poziva Hrvate u Mađarskoj, da stanovnicima tog područja – ukoliko su u mogućnosti – pomognu i novčanim donacijama, jer su doista u vrlo teškoj situaciji.

Beta

Izvrсни stolnotenisači keresturske škole

U Osnovnoj školi „Nikola Zrinski“ u Keresturu odlični su uvjeti za sport. Prostrana i moderna sportska dvorana i u zimskim danima pruža mogućnost za nogomet, rukomet, košarku i druge sportove, no jedan od najomljenijih sportova je stolni tenis. Učenici se u okviru izvannastavnih aktivnosti mogu pridružiti grupi stolnotenisača koju vodi učiteljica i nekadašnja profesionalna stolnotenisačica Mária Bizó Czigány. Keresturska djeca već godinama sudjeluju na raznim županijskim i državnim natjecanjima. Prošle školske godine stolnotenisači keresturske škole u raznim kategorinama osvojili su zlatne medalje na Kupu Zadunavlja, Međunarodnom turniru u Lendavi i Učenič-

Stolnotenisači s učiteljicom, slijeva Maja Vargovics, Milán Deák, Mária Bizó Czigány, Virág Kele, Dániel Virovecz i Regina Deák

koj olimpijadi. Zbog pandemije ove školske godine nisu se održavala državna i županijska natjecanja, ali je učiteljica Mária Bizó Czigány priredila stolnotenisko školsko natjecanje na kojem je prvo mjesto osvojila učenica 7. razreda Virág Kele, drugo mjesto učenik 5. razreda Dániel Virovecz, a treće mjesto učenik 7. razreda Milán Deák. Svi natjecatelji se nadaju da će u proljeće moći odmjeriti snage i sa stolnotenisačima drugih ustanova.

Beta

SEPETNIK

Mjesna Hrvatska samouprava na čelu sa Zoltanom Markačem i Centar za integrirane usluge (IKSZT) pozivaju sve zainteresirane na fašničku igru. Hrvatska samouprava zbog pandemije ove godine ne može prirediti tradicionalnu Fašničku povorku, ali malo veselja želi omogućiti putem interneta. Mještani se pozivaju da pošalju svoju maskiranu fotografiju. Svi natjecatelji trebaju poslati po jednu fotografiju (može biti i starija). Uz fotografiju trebaju napisati ime i prezime te godinu rođenja. Fotografije se šalju na e-mail adresu iksztsepetek@gmail.com. Najbolje fotografije će se posebno nagraditi, posebno po kategorijama za djecu i odrasle.

POMURJE

Izabran je izvođač za izradu Glavnog projekta za izgradnju novog mosta na Muri kod Kerestura. Od sedam prijavljenih ponuditelja izabrana je tvrtka d.o.o. Roden Mernöki Iroda Kft. s ponudom od 57,1 milijuna forinti.

U spomen dragoj mami

U 91. godini života preminula Marija Poljak Markó

U ranim jutarnjima satima 28. siječnja 2021. godine zauvijek je sklopila oči moja draga mati dr. Marija Poljak Markó. Nakon nekoliko tjedana bolesti preminula je u 91. godini života.

Moja mati, mala Marija rođena je 1930. godine na Vancagi, u jednoj siromašnoj bunjevačkohrvatskoj seljačkoj obitelji. Mađarski je naučila tek u šestoj godini u Osnovnoj školi na Vancagi. Bila je marljiva i dobra učenica pa je tako naobrazbu nastavila u bajsjoj Rimokatoličkoj građanskoj školi Velike Gospe za odgoj djevojaka. Moja mati s roditeljima i mlađom sestrom ratne godine na Vancagi preživjela je uz pomoć kačmarske bake i djeda Zelić. Oni su im donosili hranu sa svog salaša. Godine 1947. upisuje se u Državnu učiteljsku školu u Pečuhu, koja je otvorena na inicijativu Demokratskog saveza Južnih Slavena u Mađarskoj 1946. godine. Za vrijeme studija bila je smještena u srednjoškolskom učeničkom domu i za dvije godine stekla je zvanje odgajateljice na hrvatsko-sprskom jeziku. Uvijek se rado i s ljubavlju prisjećala tih godina provedenih u Pečuhu. U tom gradu se za nju otvorio novi svijet i pobuđivala se vječna radoznalost i senzibilitet za glazbu, umjetnost i znanje. Godine 1950. udaje se za mog oca dr. Lajosa Markóa, koji je također rođen u bunjevačkohrvatskoj obitelji na Vancagi. Bio je među prvim mjesnim intelektualcima. Između 1950. i 1955. godine vodila je srpski vrtić u Pomazu, i ja sam rođena u tom gradiću 1953. godine. Obitelj nam se 1955. godine seli u Budimpeštu. Do umirovljenja, 1982. godine, radila je kao glavna odgajateljica u vrtiću Sveučilišta za hortikulturu i vinarstvo u Ulici Ménesi. Zahvaljujući neopisivoj ljubavi prema mališanima i poštivanju roditelja uvijek je bila vesela i nasmijana. Vrtić je pohađalo mnogo poznatih osoba, kasnijih znanstvenika i umjetnika, s kojima je godinama ostala u kontaktu. Bilo joj je uvijek drago vidjeti na televiziji nekadašnju predškolsku djecu već kao odrasle, tada je uvijek govorila „i on je bio moje dijete“. Moja mati nije bila samo „motor“ vrtića nego je i cijelu obitelj držala na okupu. Bila je neumorna i nezaustavljiva kada je bilo riječi o njenoj djeci, a kasnije petero unučadi, potom i četvero prauučadi. Posljednjih dvadeset godina svog života provela je sa kćeri i zetom. Veliki je dar sudbine da je svakodnevno mogla zagrliti svoju najmlađu unučad od godinu dana i tri godine. Svi koji su poznavali njenu dragu osobnost sačuvat će ju u sjećanju. Ožalošćena obitelj, tugujuća kćerka Judit, sin György, unuci Gergely, Ferenc, Péter, Panni i praunici Lili, Juli, Áron i Barnabás te 90-godišnja sestra Katalin.

Judit Markó

Na proslavi 89. rođendana u krugu unučadi i prauučadi, 28. ožujka 2019.

Foto: Judit Markó

Gradska samouprava Sambotela, Hrvatska manjinska samouprava Sambotela i civilne udruge Sambotela

POKREĆU INICIJATIVU PRIKUPLJANJA FINANCIJSKE DONACIJE STRADALIMA U POTRESU U HRVATSKOJ.

S potporom želimo pomoći konkretne obnove I. osnovne škole i katoličke crkve u Petrinji.

Molimo svakoga da svoje novčane priloge uplatite na sljedeći račun:

UniCredit Bank 10918001-00000129-17830010.

Vlasnik računa: Hrvatska Samouprava Sambotel

Opis plaćanja: potres u Hrvatskoj.

UNAPRIJED VAM SE ZAHVALJUJEMO!

Donacija Hrvatske samouprave Mohača

Kako nas je izvijestio predsjednik Hrvatske samouprave Mohača Đuro Jakšić, zastupničko tijelo donijelo je odluku o novčanoj donaciji u visini od 200 000 ft za stradale potresom u Sisačko-moslavačkoj županiji. Novčana donacija upućena je na žiro račun koji je za tu svrhu otvorila Hrvatska državna samouprava. Ovim putem Hrvatska samouprava poziva sve „buše“ da se suzdrže od „bušarenja“ ove godine u Mohaču zbog pandemije koronavirusa. Izdan je i javni proglas u kome se između ostaloga navodi: „Zbog pandemije koronavirusa 2021. godine neće se održati Ophod buša u Mohaču. U gradu neće biti nikakvih programa, te vas molimo da ne krenete na put i ne organizirate izlet za vrijeme poklada u Mohač! Vidimo se na Ophodu buša između 24. veljače i 1. ožujka 2022. godine.“

Kako doznajemo od Đure Jakšića, riješen je i problem nastavnika hrvatskoga jezika u Gimnaziji Károly Kisfaludy, gdje se u tri sata tjedno u svim godištim učeničkim razredima uči hrvatski jezik. Sati su u dogovoru s ravnateljicom Gabriellom Feth Hahner ugrađeni u raspored i riješen je problem nastavnika. Gimnaziju pohađa tristotinjak učenika.

Mađarski Rotary klubovi donacijom pomažu trusnom području u Republici Hrvatskoj

Pečuški Rotary Club ima dugogodišnju izvrsnu suradnju s Rotary Clubom Osijek, kao i s drugim hrvatskim rotarijancima. U ovoj teškoj situaciji koja je pogodila Sisačko-moslavačku županiju mađarski su rotarijanci još jednom udružili snage u prikupljanju novčanih donacija. Pečuški Rotary Club već drugi dan nakon potresa, 31. prosinca nastradalima je uputio novčanu donaciju u iznosu od tisuću eura. Pokrenuo je inicijativu okupivši 54 mađarska Rotary kluba, koji su organizirali prikupljanje novčane pomoći od svojih članova i drugih pravnih i fizičkih osoba. Prikupljena sredstva klubovi su doznali neposredno na račun Rotary Cluba Osijek s kojim je postignut dogovor o zajedničkom ulaganju u sanaciju konkretnog objekta, po mogućnosti škole, zdravstvene ustanove ili vrtića. Odluku o odabiru projekta Rotary Club Osijek i Mađarski distrikt donijet će zajedno, rekao nam je László Himer, guverner Rotary distrikta Mađarske. Koordinaciju prikupljanja pomoći kao i komunikaciju s Rotary Clubom Osijek obavlja Rotary Club Pečuh. Prema najnovijim informacijama mađarski klubovi do 17. siječnja prikupili su donaciju od 15 tisuća eura, a akcija prikupljanja sredstava se nastavlja. Kontakt osoba u Rotary Clubu Osijek je prijatelj Josip Šimić, dugogodišnji član kluba koji govori mađarski jezik i građevinske je struke, što jamči korektan odabir projekta na stradalom području, na koji će se usmjeriti donacije. Cjelokupna akcija pomoći dogovorena je s Rotary distriktom Hrvatske i kriznim stožerom koji je Distrikt osnovao. Kako vidimo preko sredstava javnog informiranja, na kriznom području se događaju svakodnevno veći-manji potresi, što uz Covid i zimske uvjete situaciju čini još težom. Visoko razvijena svijest humanitarizma rotarijance ne ostavlja ravnodušnim pa čine sve da pomognu stradalima, ističu mađarski i hrvatski rotarijanci.

Branka Pavić Blažetin

SISAK

Caritas Sambotelške biskupije iz Mađarske doveo je 12. siječnja u distribucijski centar Caritas Sisačke biskupije pomoć za stradale u potresu - 24 tone građevinskog materijala, 59 plinskih grijalica, 21 agregat te četiri kombija hrane, higijenskih potrepština i deka. Kako je priopćila Sisačka biskupija, to je drugi put u nekoliko dana da taj Caritas u Sisak dovozi vrijednu pomoć.

Pomoć je od ravnateljice sambotelškoga Caritasa Mariette Tuczainé Regvári preuzela ravnateljica Caritasa Sisačke biskupije Kristina Radić, koja je zahvalila gostima na svemu što čine za Sisak, Petrinju i Glinu.

Ravnateljice su tom prigodom utvrdile i daljnji plan suradnje, jer će uskoro u Sisak iz Mađarske stići nova pošiljka građevinskog materijala. (Hina)

ZAGREB

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić primio je 21. siječnja veleposlanika Mađarske u Republici Hrvatskoj Csabu Demcsáka, priopćio je Tiskovni ured Zagrebačke nadbiskupije. Ured navodi kako su se kardinal i veleposlanik u srdačnom razgovoru osvrnuli na aktualno stanje obilježeno pandemijom COVID-19 i potresima u Hrvatskoj. Kardinal Bozanić zahvalio je veleposlaniku Demcsáku na mađarskoj potpori iskazanoj kroz različite vidove pomoći stradalima u potresima. Istaknuto je kako je veleposlanik Demcsák najavio daljnju spremnost Mađarske u obnovi crkvenih i kulturnih dobara od kojih mnogi čuvaju spomene povezanosti naših naroda i država. (Hina)

PEČUH

Hrvatski klub Augusta Šenoe od veljače organizira tečaj crtanja modnih ilustracija pod vodstvom modne ilustratorice Anastazije Garadnay, a tečaj je namijenjen djeci od 10 do 16 godina. Tijekom tečaja crta se odjeća prema najnovijoj modi, dobva se uvid u način i mjesto primjene ovih crteža, upozna se s „fashion figure“-om u crtanju, i principima njene primjene, kao što to rade velike modne kuće Dior, Chanel, Gucci, Valentino itd. Prikazuju se osnove crtanja, mogućnost usvajanja osnovnih koraka bez dosadnih klasičnih tehnika. Na primjer, 3D geometriju se uči crtajući ružom i puderom! I još puno toga što zanima skoro svaku mladu djevojku, iako mnoge od njih ni ne znaju da je to jedno važno i zaista popularno zanimanje. Zanimanja se održavaju dva puta tjedno u skupinama od 4-5 osoba. Tečaj traje 12 puta po 1,5-2 sata. Mjesto: Hrvatski klub August Šenoa, Pečuh, Ulica Esze Tamás 3.

BUDIMPEŠTA

Fond „Gábor Bethlen“ objavio je listu narodnosnih samouprava u Mađarskoj s iznosima potpore za obavljanje javnih zadaća u 2021. Iznosi su utvrđeni temeljem bodova kojima su ocijenjeni zapisnici narodnosnih samouprava. Uvjet dodjele potpore narodnosnim samoupravama za obavljanje javnih zadaća 2021. godine bio je održavanje najmanje dvije sjednice zastupničkog tijela, bez obvezne javne tribine. Od hrvatskih narodnosnih samouprava tek je jedna ocijenjena maksimalnim brojem bodova 100. To je Hrvatska samouprava Šomođske županije, koja je dobila potporu za obavljanje javnih zadaća u iznosu 2 424 200 Ft. Više na <https://bgazrt.hu/>